

ע"פ 49519/05/19 - בוחבוט י. י. א. בע"מ, יחיאל בוחבוט נגד מדינת ישראל - משרד הכלכלה והתעשייה

בית הדין הארצי לעבודה

ע"פ 49519-05-19

ניתנה ביום 27 יוני 2019

בפני כב' השופט מיכאל שפיצר

המבקשים

1. בוחבוט י. י. א. בע"מ
2. יחיאל בוחבוט

המשיבה

מדינת ישראל - משרד הכלכלה והתעשייה
בשם המבקשים: המבקש 2 בעצמו

בשם המשיבה: עו"ד אנט שקורי פליישמן

החלטה

השופט מיכאל שפיצר

1. המבקשים הורשעו, בבית הדין האזורי באר שבע (סגן הנשיא צבי פרנקל; ת"פ 7956-10-18) בהכרעת דין מיום 31.3.19, בכל העבירות שיוחסו להם בכתב האישום, עבירות לפי תקנות 24(א) ו-24(ב) (2) לתקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות הציבור והעובדים באבק מזיק), תשמ"ד - 1984; להלן - **תקנות הבטיחות**); וכן סעיפים 81, 115(א), 219, 221 ו-225 **לפקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש)**, תש"ל-1970. במסגרת הכרעת הדין הורשעה המבקשת 1 (להלן - **החברה**) בכך שלא ערכה בדיקות סביבתיות תעסוקתיות תקופתיות של ריכוז האבק המזיק באוויר באזור הנשימה של העובדים; שלא בדקה את מכונת ההרמה שברשותה; ושלא בדקה את קולט האוויר ביסודיות, כמפורט בכתב האישום. המבקש 2 (להלן - **המבקש**) הורשע בעבירה של הפרת אחריות נושא משרה בכך שלא פיקח ולא נקט אמצעים סבירים למניעת ביצוע העבירות שביצעה החברה; הפר את צו השיפור בכך שלא ביצע את הבדיקות הרפואיות הנדרשות בתקנות הבטיחות, לא העביר העתקים של פנקסי בריאות למפקח העבודה האזורי ולא הודיע לו בכתב על ביצוע צו השיפור; והפר את צו השיפור בכך שלא ביצע בדיקה סביבתית באמצעות מעבדה מוסמכת, לא העביר את דוח הבדיקות למפקח העבודה האזורי ולא הודיע לו בכתב על ביצוע צו השיפור.

2. בגזר הדין מיום 14.4.19, הטיל בית הדין האזורי על החברה קנס כספי בסכום של 28,800 ש"ח, ועל המבקש קנס כספי בסך של 58,800 ₪, שישולמו ב-60 תשלומים רצופים ושווים החל מיום 2.6.19 (החברה

480 ₪ והמבקש 980 ₪ בכל תשלום). בנוסף, חייב בית הדין את המבקשים לחתום על התחייבות להימנע מביצוע העבירות בהן הורשעו בסך של 14,400 ₪. כן ציין בית הדין כי אם המבקשים לא יחתמו על ההתחייבות עד ליום 20.5.19 הם יקנסו בקנס נוסף בשיעור של 10,000 ₪ כל אחד. להשלמת התמונה יצוין כי לאחר מתן גזר הדין וחתימת המבקשים על התחייבות להימנע מביצוע עבירות, ביקשו המבקשים לפרוס את הקנס ליותר תשלומים. בית הדין האזורי נעתר לבקשת המבקשים, ובגזר הדין המשלים מיום 26.5.19, הורה שהקנסות ישולמו ב- 80 תשלומים, החל מיום 1.7.19 (החברה 360 ₪ והמבקש 735 ₪ בכל תשלום).

3. המבקשים הגישו ערעור על הכרעת הדין ולחלופין על גזר הדין, ובמקביל הגישו את הבקשה שלפני לעיכוב ביצוע תשלומי הקנסות שהושת עליהם. המבקשים טוענים כי סיכוייהם לזכות בערעור טובים. בקשר לכך נטען, בין היתר, כי המבקש סבר שתפקיד משרד העבודה, ולא תפקידו, לבצע בדיקת זיהום סביבתי. עוד טוען המבקש כי קיים "אישור משרד העבודה שהם באו ומצאו אותם פלטות שראו בפעם הקודמת, מה שמוכיח: שאני כמעט ולא עובד בשיש קיסר המזיק. ובכלל אנו משתמשים במים, שהם לא מזיקים, מה שלא עושים מפעלים אחרים". כן נטען כי הבן של המבקש שעובד בעסק עבר בדיקות רפואיות וגם המבקש ואחיו עברו הבדיקות עד שגילו שחלו במחלת סליקוזיס, מחלת ריאות שקשורה לחשיפה לאבק מזיק וחומרים מסוכנים; וכי בוצעו בדיקות של מכונת ההרמה ושל קולט האוויר בעיקר, למעט חודשים בודדים.

באשר לגזר הדין נטען כי הקנס שנגזר על החברה ועל המבקש משולם מאותו כיס, ומדובר בקנס כבד ביותר שהינו למעלה מיכולתו הכלכלית של המבקש. זאת בהתחשב בכך שהוא בן 75 שעובד כ- 60 שנה כדי לפרנס משפחתו בת 12 נפשות, ומשתכר בסך של כ- 5,000 ₪ בחודש בלבד, ואשתו לא עובדת. בנסיבות אלה, כך לטענת המבקש, יש להתחשב במצבו הכלכלי והבריאותי וכן להטיל עליו את הקנס שיש באפשרותו לעמוד בתשלום.

4. המשיבה מתנגדת לעיכוב ביצוע גזר הדין וטוענת כי אין לחרוג מן הכלל לפיו אין מקום לעכב תשלום של קנס שהוטל על נאשם, שכן תשלום הקנס אינו עלול לגרום לנאשם נזק בלתי הפיך. לגופם של דברים טוענת המשיבה כי בהיבט של מאזן הנוחות מדובר בקנס המשולם לקופת המדינה וככל שהמדינה תחויב בהשבה, לא יהא כל קושי להיפרע ממנה. מוסיפה המשיבה וטוענת כי גם מבחינת סיכויי הערעור, אין מקום להיעתר לבקשת המבקשים. לטענתה, הכרעת הדין מנומקת ומבוססת על קביעות עובדתיות ועל ממצאי מהימנות, שאין ערכאת הערעור נוטה להתערב בהן. עוד צוין כי נכונים הדברים גם בנוגע לגזר הדין, שכן בית הדין קמא הביא בחשבון את כל השיקולים ובכלל זה מצבו האישי של המבקש והעבודה שהוא עצמו מחלה במחלת סליקוזיס ונתן גזר דין מנומק ומפורט. לטענתה, הקנס הכספי שהוטל על המבקשים נפרש על פני תקופה ממושכת, ולמעט טענה בעלמא, המבקש לא הביא ראיות ואסמכתאות מדוע אין באפשרותו לעמוד בתשלומי הקנסות. כן צוין כי מעיון בדו"ח רשם החברות עולה כי החברה עודנה פעילה ובשנת 2019 שלושת עובדיה משתכרים שכר ממוצע בסך 8,463 ₪.

5. בתגובה לתשובת המשיבה חוזר המבקש על האמור בבקשה ומדגיש כי החברה לא רק שלא מרוויחה אלא היא מצויה בהפסדים בשנים 2015-2017, כפי שעולה מאישור רואה החשבון אותו צירף לתגובתו, וכי שכר העובדים אומנם נכון, אלא שמדובר בהוצאה ולא בהכנסה. עוד מציין המשיב כי אין ביכולתו הכלכלית לעמוד בתשלומי הקנסות מעבר לאלף שקלים לחודש, בשים לב לכך שהוא משתכר כ- 5,000 ש"ח לחודש, וכי דחיית הבקשה תגזור עליו "חרפת רעב, ואני בסכנה להמשיך פעילות העסקית". בנסיבות אלה, כך לטענת המבקש, יש הצדקה להיעתר לבקשה ולעכב את ביצוע גזר הדין עד להכרעה בערעור.

דין והכרעה

6. בהיעדר התייחסות הצדדים, החלטתי לדון בבקשה לעיכוב הביצוע על בסיס מכלול החומר שבתיק בית הדין, ללא דיון במעמד הצדדים (ע"פ 1318/07 אלטורי נ' מדינת ישראל (31.12.2007); ע"פ 9043/12 דהן נ' מדינת ישראל (23.4.2013)). להלן אנמק, בתמצית, החלטתי.

7. ככלל, אין בהגשת ערעור כשלעצמו כדי להצדיק עיכוב ביצוע תשלום קנס שהושת על אדם שהורשע. הטעם לכך הוא, כי בניגוד לעונש מאסר, תשלום הקנס אינו גורם, במרבית המקרים, לנזק בלתי הפיך למערער, במובן זה שאם יתקבל הערעור והקנס יופחת או אף יבוטל, יהיה ניתן להחזיר למערער את הכספים ששילם ולהשיב את המצב לקדמותו (ע"פ 2707/12 קלמרו נ' מדינת ישראל (5.2.2013); ע"פ 5957/12 רביזה נ' מדינת ישראל (27.5.2013)). יחד עם זאת, בית המשפט ישקול בחיוב לעכב תשלום קנס מקום בו שוכנע כי אין ביכולתו המבקש לעמוד בתשלום (ע"פ 3468/12 שורפי נ' מדינת ישראל (12.7.2012); ע"פ 29/13 בירנבוים נ' מדינת ישראל, (13.1.2013); ע"פ 4074/16 אלמקייס נ' מדינת ישראל (15.6.2016)). במסגרת בחינה זו על בית המשפט להביא בחשבון את גובה הקנס, את מצבו הכלכלי של המבקש ואת יכולתו לשלם את הקנס בטרם ישמע הליך הערעור.

8. לאחר שעיינתי בטענות הצדדים ובכלל החומר המצוי בפניי, לא מצאתי בשלב זה טעם המצדיק את עיכוב תשלום הקנס שהושת על המבקשים.

המבקשים הורשעו, על יסוד מכלול העדויות והראיות, בעבירות בתחום הבטיחות בעבודה. כפי שעולה מהכרעת הדין, משך תקופה ארוכה נערכו ביקורות בעסק, שבמהלכן נדרשו המבקשים לבצע מגוון דרישות אגף הבטיחות, שנועדו להגן על העובדים המועסקים בעסק מפני מחלה הנובעת מחשיפה לאבק מזיק כתוצאה מעבודות, והמבקש היה מודע לדרישות אלה, אך נכשל בביצוען (סעיף 27 להכרעת הדין). הקנסות שהושתו על המבקשים נפרשו על פני תקופה ממושכת (כאשר התשלום החודשי מסתכם ב-1,095 ש"ח לחודש). בנסיבות אלה ובשים לב למועד דיון בערעור קרוב (16.9.19), לא מצאנו מקום לחרוג מן הכלל ולעכב את ביצוע גזר הדין. יחד עם זאת, נאפשר למערערות, ככל שיהיה בכך צורך ומבלי שיהא בכך בשלב זה משום הבעת עמדה ביחס לסיכויי הערעור, להעלות בדיון את שאלת פריסת התשלומים.

סוף דבר - הבקשה לעיכוב ביצוע תשלומי הקנסות נדחית.

ניתנה היום, כ"ד סיוון תשע"ט (27 יוני 2019) בהעדר הצדדים ותישלח אליהם.